
MUDI KRÓNIKA

MEOE Fényes Dezső Mudi Klub lapja

IV. évfolyam 1. szám

2003 .

A TARTALOMBÓL:

Két ritka színváltozat: a barna-cifra és a hamvas-barna
Klubvacsora, a 2002. évi díjazottak
Mudik az Interneten II – Champion-mudi az Egyesült Államokban
Terel őverseny-felhívás

Szürkevillám Guba

Árkosligeti Fodros Avar

fotók: Bognár Ildikó

Két szín, amire kevesen gondolnak

Vajon melyik az a két szín, amiről nem szoktunk, vagy csak ritkán beszélünk? Szinte tabu téma, hogy van két úgynevezett „kevert” színünk, ami az alapszínekből adódik. A mudi standard által meghatározott színei: fekete, fehér, fakó, barna, hamvas, cifra (blue-merle). Ezeket nevezem „alapszínnek”, és ezek keverékét „kevert” színeknek. Melyek ezek? A barna-cifra és a hamvas-barna. S hogy milyenek ezek? Pont azok, aminek nevezzük. A barna-cifra (brown-merle) barna (*bb*) alapon merle. A hamvas-barna színű mudi pedig hamvas (*dd*) is és barna (*bb*) is egyszerre.

A barna-cifra

Nézzük csak, hogyan kezdődött! Az első tenyésztésbe vett, cifra mudi Picúr (1242/B/95) szuka volt. Legelső párosításában, Berény-Gyöngye Kabala Kaba (556/B/91) fehér kannal, mind-össze egy cifra (inkább cifra foltos) kan, Csodabogár Ügyes Tádé (1243/95) és néhány fehér kölyök született. Kabaláról tudjuk, hogy közvetlen barna utódja is került törzskönyvi bejegyzésre. Tehát a barna színt okozó „*bb*” allélpár, „*b*” felével rendelkezik. Azt Tádéba átörökíthette, anélkül, hogy a szín annak kültakarójában megjelent volna. Tádé és Csodabogár Vica utódai Cifraszűrös Bakkancs Merse (1392/B/96) cifra kan, Bujtár (1393/B/96) cifra szuka, és Bagó Bajusz (1391/B/96) barna-cifra kan, alomtestvérek. Vica Kabala unokája, Csodabogár Maszat lánya. (Maszatnak is van barna utóda.) Mivel Tádé és Vica is barna hordozó (*Bb*), ezért utódaik között, *BB* fekete, *Bb* fekete és *bb* barna is lehetett, lett is.

Majd Merséről is kiderült, hogy *Bb* allélpárral rendelkezik. Merse és Nyírségfia Emó Csutka (463/90) fekete szukától hat kölyök született. Ebben a Szürkevillám „G” alomban egy cifra szuka (Gyúrú), egy barna-cifra kan (Guba), egy barna szuka (Gesztenye), és két fekete utód lett (valamint egy fehér pigmenthiba miatt selejtezve).

Törzskönyvezésre került még Mázli (1827/B/99), Vica és Tádé kölyke, a szülők nevében nem törzskönyvezett barna-cifra szuka. Mázli „B” bejegyzéssel, ismeretlen származású egyedként van nyilvántartva. S mert küllemében igen jó típust képvisel, a Hungária Puli-Pumi-Mudi Klub főténészszelemléjén, 1999. őszén, a tenyésztendő minősítést is megkapta. Mázlinak többek között cifra kölyke is lett a Pásztoralom kennelben. Ezen kívül született barna-cifra mudi a Szoborkerti-Mérges kennelben is, Csodabogár Dévaj (1693/B/98) cifra szuka leszármazottjaként.

A barna-cifra szín alkalmoszerű, más színű szülőktől való felbukkanása mindössze annak függvénye, hogy mindkét szülő *Bb* genotípusú, tehát barna hordozó, vagy nem az (*BB*). Ezen kívül természetesen szükséges még, hogy az egyik szülő cifra legyen. Ha valaki barna-cifra mudit szeretne, barna és barna-cifra párosításával lenne a legnagyobb esélye ilyen kölyökre. Ebben az esetben ugyanis az utódok csak barnák és barna-cifrák lehetnek.

A hamvas-barna

Kezdjük egy kis történeti áttekintéssel. A hamvas-barna nem „új” szín, Zsíros Csabánál, a Nyírségfia kennelben, a 70-es években fakóbarna színmegjelöléssel születtek mudi kölykök. Ez a színmeghatározás megmozgatta a fantáziámat, ezért Csabához fordultam. Kérdésemre, hogy ezek a „fakóbarna” kölykök tulajdonképpen milyen színűek, a következő választ kaptam: „Hát, ezek amolyan tejeskává színűek

voltak." Tapasztalatom szerint születésükkor a feketék feketék, a barnák barnák, a hamvasok szürkék, a fehérek fehérek, a fakók sárgás árnyalatú fehérek, vagy jellegzetesen sárgák. A cifrák pedig jellegzetesen márványozottan jönnek napvilágra. Tehát amit tejeskávé színűnek nevezhetünk, nem fakó (sárga), barnának pedig fakó (fakult, világos), az a genetikában „izabella” szín lehet. A weimari vizsla a legismertebb ebben a szőrszínben. Az ilyen kutya két színhígító génnel, a barnával (*bb*) és a kékkel (*dd*) is rendelkezik. A *b* és *d* párban, *bbdd* kettős hígítást eredményez, ezért ez a kutya egyszerre lesz barna és hamvas is. Ezért legcélszerűbb hamvas-barnának nevezni. (Igaz, a fakóbarna kifejezés is találó, de ugyanakkor megtévesztő is lehet.)

Nézzünk néhány 80-as évekbeli párosítást, a MET.Mu. könyvben vezetett adatok közül, és a fakóbarna utódokat:

Nyírségfia Üde (137) – Nyírségfia Cigány (187) → Nyírségfia Eszes Pufi (223/82) kan
Nyírségfia Ádám (166) – Nyírségfia Cifra (188) → Nyírségfia Filkó (229/82) kan
és Füles (232/82) szuka

Nyírségfia Ádám (166) – Nyírségfia Cigány (187) → Nyírségfia Gömböc (245/83)
és Gögös (246/83) szukák

Nyírségfia Ádám (166) – Judit (95/B) → Nyírségfia Huncut (259/83) szuka

Nyírségfia Ádám (166) – Nyírségfia Eta (225) → Nyírségfia Jakab (273/83)
és Jámbor (274/83) szukák

Róka (165/B) – Nyírségfia Cigány (187) → Nyírségfia Andrea (397/83)
és Aranka (398/83) szukák

Róka (165/B) – Nyírségfia Örzse (296) → Pusztá-Emléke Ali (430/85) kan

Ez után a bejegyzés után már nemigen találkoztam a fakóbarna megjelöléssel. Elképzelhetőnek tartom, hogy született ilyen színű kölyök, csak esetleg barnának jelölték, vagy egyszerűen mint hibásat kiselejtezték. Vagy csak nem kértek rá származási lapot. Utólag már nehéz lenne kinyomozni.

Ha jól utánanézzünk a származási lapokon, nagyon sok mai mudi visszavezethető a Nyírségfia Örzse, Róka, Nyírségfia Cigány ősökre. Ez nem azt jelenti, hogy minden utódjuk hordozza a hamvas-barna színt, hanem azt, hogy sok utódjuk hordhatja vagy a barna (*b*), vagy a hamvas (*d*), vagy mindkettő (*b* és *d*) alléleket. Minél több párt „próbálunk ki” tenyészkutyánkkal, annál nagyobb az eshetősége, hogy felbukkan ez a szín.

A 398-as törzskönyvi számú Nyírségfia Aranka nevű szukát Zsíros Csaba tenyésztésbe is vette. Utódai Nyírségfia Dacos fekete kan és Durcás fekete szuka, apjuk Nyírségfia Pityke (297). Nyírségfia Aranka ma legismertebb utódai (negyedik soron) Körösháti-Pásztor Juhar fehér kan, és Jázmin fekete szuka.

Veres Zsolt *Adatok a mudi magyar pásztorkutyafajta színörökléséhez* (1996) című dolgozatában, a 20-22. oldalon a barna szín vizsgálatánál Huncut „B” és Rifke „B” barna kutyák három párosításának eredményét írja le. A három alomban összesen 25 utód született, 18 barna, és 7 szürke megjelöléssel. „Az adatokból arra következtethetünk, hogy az alábbi barna kutyák heterozigóta formában hordozzák a *d* gént, aminek következtében ivadékaik között szürkék jelennek meg.” A barna színt is örökítő egyéb színű mudik párosításai között megemlíti Berény-Gyöngye Igaz Betyár fekete kan és Cigány fekete szuka párosítását is, melyből egy „tejeskávé” színű kölyök származik.

„Legújabb kori” igazolt felbukkanása két éve történt, Guba (1873/B/99) hamvas kan, és Szürkevillám Hamu Pipóke (1860/B/99) hamvas szuka párosításakor. Hat utódjukból három kan és két szuka hamvas színű, és egy kan, Árkosligeti Fodros Avar (ld. a képen) (2164/B/01) hamvas-barna lett. (Más tenyésztőtől is hallottam, hogy született nála ilyen színű kölyök, de nem törzskönyveztette.)

Logikusan levonható a következtetés: a hamvas mudi lehet barna hordozó (*Bbdd*), és a barna mudi is lehet hamvas hordozó (*bbDd*). De nem feltétlenül az. Hamvas és barna párosítás esetén ne lepődjünk meg, ha csak fekete (*BbDd*) kutyák születnek. Ebben az esetben valószínű, hogy egymás színeinek alléljával nem rendelkeznek. Ilyen volt Berény-Gyöngye Nándi Délceg hamvas kan, és Csodabogár Csutak Tücsök barna szuka párosítása.

A hamvas-barna mudit (*bbdd*) azonos színűvel párosítva minden utód hamvas-barna lesz. A szín gyakoribbá tétele hamvast és barnát együttesen (*BbDd*) rejtve hordozó egyéb színűekkel is lehetséges. Legtöbb hamvas-barna utódot barnát hordozó hamvasok (*Bbdd*), és hamvast hordozó barnák (*bbDd*) egymással és egymás közti párosításával érhetnénk el. (Leszámítva persze a hamvas-barnák egymással való párosítását.)

A barna-cifra és a hamvas-barna egyedek más színek tenyésztéséhez is jól használhatók lennének, gondolok itt a barna, a hamvas és a cifra színekre. Az alábbiakban felsorolom, hogy a különböző színpárosítások esetén milyen színű kölyökre számíthatunk:

- barna – barna → barna, hamvas-barna
- barna – hamvas-barna → barna, hamvas-barna
- barna – barna-cifra → barna, barna-cifra, hamvas-barna
- hamvas-barna – hamvas-barna → hamvas-barna
- hamvas – hamvas → hamvas, hamvas-barna
- hamvas – hamvas-barna → hamvas, hamvas-barna
- hamvas – barna-cifra → fekete, hamvas, hamvas-barna, barna, cifra, barna-cifra, (esetleg fakó és fehér)
- barna-cifra – fekete → fekete, cifra, barna-cifra, barna, (esetleg fakó, fehér, hamvas)
- hamvas – barna → fekete (*BbDd*), hamvas (*Bbdd*), barna (*bbDd*), hamvas-barna (*bbdd*)

Barna-cifra és hamvas-barna egyedek kiállításon nem, vagy csak elvétve szerepelnek. A két ritka szín elterjedését talán csak a kereslet-kínálat fogja befolyásolni. Tudatosan ezekre a színekre még egy tenyésztő sem akart almot lehozni.

Természetesen mindenki számára van olyan szín, ami jobban tetszik neki, és van, amelyik kevésbé áll közel a szívéhez. Az állomány kicsinsége és heterogenitása miatt elsősorban az egyéb, egészségi, idegrendszeri és küllemi tulajdonságokra kell helyezni a hangsúlyt a mudi tenyésztésében. A színeknek csak ezután lehet szerepe a megfelelő pár kiválasztásában.

Budapest, 2003. január 26.

Balázs Zsófia
bronzkoszorús mestertenyésztő
Szürkevillám kennel

Klubvacsora, a 2002. évi díjazottak

Rendhagyóan a 2002. évi évváró vacsora valóban az év végén volt, december 7-én. Kis csapatunk ismét a Strázsa kutyaiskolában gyűlt össze. Kellemes hangulatban telt az este. Balázs Zsófia klubelnöknő beszámolt az elmúlt év történéseiről, a MEOE választásról, az első fordulóról. Megköszönte munkáját azon tagjainknak, akik segítettek az év folyamán a Fényes Dezső Mudi Klubot.

Ezúton is szeretnénk kifejezni hálánkat a következő személyeknek:

Kontor Ákosnak, akinek a Viselkedési teszt beindítását, annak megalkotásában „harcos” részvételét köszönhetjük.

Lakatos Edinának, aki a mudis adatbázist gondozza.

Lukács Gabriellának, aki honlapunkat üzemelteti.

Dr. Pongrácz Péternek és Timár-Geng Katalinnak, akik elkészítették kiállításunk katalógusát, és bármikor számíthattunk segítségükre, amikor csak szükségünk volt rá.

A Rusznyák családnak, akiknek a terelési lehetőségeket köszönhetjük, és azt a rengeteg segítséget, amit *Edit asszony* nyújtott tagjainknak.

Szabó István agility bírónak, aki sokszor volt bírója a Viselkedési tesztnek.

A Tömpöri major juhászainak, akik segítettek és tanácsokat adtak terelés ügyben.

Továbbá *minden tagunknak*, aki bármilyen segítséget tudott nyújtani a működésünkhöz, és a *Vezetőségnek*, hiszen nélkülük nem működne a Klub.

Sok kérdés érkezett Balázs Zsófia felé a MEOE jövőjével kapcsolatban, de sajnos nem tudott mindenre érdemben válaszolni. A jelenlegi kynológiai helyzetben legfeljebb jóslásokba bocsátkozhatott volna, és ez nem állt szándékában. Mindemellett igyekezett a lehető legteljesebb válaszokat adni, összefoglalta az elmúlt év történéseit, a lehetőségeket, a várható változásokat.

Az év kanja:	Guba (hamvas) t: Timár-Geng Katalin és Dr. Pongrácz Péter
Az év szukája:	Szürkevillám Ezüst Sába (hamvas) T+t: Balázs Zsófia
Az év tenyészete:	Sacaházi kennel tulajdonosa Lakatos Edina
Barna kupa:	Pásztor-Virtus Eszes (szuka) T+t: Szúcs József
Cifra kupa:	Szürkevillám Igencsak Legény (kan) T: Balázs Zsófia, t: Balázs Orsolya
Fekete Gyémánt kupa:	Szürkevillám Harmat (szuka) T: Balázs Zsófia, t: Balázs Zsófia és Szabó Regina
Gyöngyház kupa:	Szürkevillám Híres Győztes Soma (fakó kan) T: Balázs Zsófia, t: Kontor Ákos
Hamvas kupa:	Szürkevillám Ezüst Sába (szuka) T+t: Balázs Zsófia
Szivárvány kupa:	Csodabogár Zizi (fekete) T: Szabóné Szabó Zsuzsanna, t: Szúcs József
Vándor pásztorbot:	Szürkevillám Híres Győztes Soma (fakó kan) T: Balázs Zsófia, t: Kontor Ákos
Legeredményesebb FDB-s:	Guba (hamvas kan) t: Timár-Geng Katalin és Dr. Pongrácz Péter

A díjak kiosztása után, miközben a süteményeket majszoltuk, kisorsoltuk a tombola-ajándékokat is. Jókedvűen beszélgettünk kutyákról, mudikról, emberekről. Felvetődött az ötlet, hogy 2003-ban a Magyar Pásztorokutyák Korosztályos Versenyének egyik fordulóját az FDMK rendezhetné. (Ezen tagjaink közül többen is részt vettek már: Balázs Orsolya Legénnyel, Balázs Zsófia Délceggel, Harmattal, Sábával, Kontor Ákos Somával, Dr. Pongrácz Péter Fecskével, Szabó István Bajusszal, Timár-Geng Katalin Gubával, Tóthné Kovács Noémi Apróddal, Wenzel Kata Mersével.) A jelenlévők alaposan átgondolták ezt a lehetőséget. Végül úgy döntöttünk, hogy ne rendezzük meg, mivel egyik őrző-védő gyakorlatával nem értünk egyet. Egész pontosan azzal a gyakorlattal, amikor a kutyát egy ember megfogja, majd a kutyától eltávolodott gazdát a segéd megtámadja. A kutyának a gyakorlat szerint azonnal a gazdája segítségére kell sietnie, és magabiztos fellépésével a támadást elhárítania. Azt elismerjük, hogy ez nagyon látványos a nézőknek, de kutyaképzési szempontból nem tartjuk helyesnek. Nevezetesen arról van szó, hogy egy őrző-védő munkára „félíg” vagy kevésbé képzett mudi, élethelyzetben félreérthet szerinte hasonló szituációkat, és ez baleset forrása lehet. Ezért úgy döntöttünk, hogy nem pályázzuk meg a rendezés lehetőségét. Viszont amellet foglaltunk állást, hogy rendezzünk versenyt, ami legyen engedelmességi és ügyességi verseny. Így is megmutathatjuk kutyáink munkára való alkalmasságát. (2003. szeptember 20-án, a főtenyészszemle után engedelmes versenyt rendezünk a Strázsa kutya-iskolában.) Azután további jó hangulatban folytattuk a beszélgetést, míg el nem fáradtunk, és haza nem tértünk.

A 2003. évi klubvacsorát újra decemberben kívánjuk megtartani, így valóban az év zárására van lehetőségünk.

A Vezetőség

A 2002. évi őszi főtenyészszemle

Szokásos helyen, a budapesti Strázsa Kutyaiskolában rendeztük őszi főtenyészszezlénket szeptember 28-án, a Hungária Puli Klubbal közösen. Idén nem kedvezett nekünk az időjárás, esős, borongós időben folytak a bírálatok. Petneházi Teklákéknak köszönhetően írnökünk, Wenzel Kata feje fölé esőfogó kerülhetett, így a bírálati lapok sem áztak el. A küllembíró, Hódosi József, már nem volt ilyen szerencsés, neki ki kellett állnia az esőre, amikor mozgásban szemlélte a felvezetett kutyákat.

Míg a pulik bírálata folyt, Pischoff Ferenc őrző-védő bíró a Viselkedési tesztre felvezetett kutyákat bírálta. Mudisaink kitartottak az esőben is, többé-kevésbé átáztak kutyáikkal együtt. Nem kevésbé Timár-Geng Katalin, aki a tesztek elvégzésénél segédkezett. Pischoff úrnak és Katinak ezúton is köszönjük a segítségét.

A teszt elvégzése után került sor a küllem megítélésére. A marmagasság méréséhez Hódosi úr élt a lehetőséggel, és a pulik bírálatához felállított asztalt használta segédeszközként, arra felállítva mérte a mudik magasságát is. Kutyáink zömmel jól túrték a szokatlan helyzetet.

A két „B” törzskönyves testvérpár szuka, Királylány (2304/B/02) és Törpilla (2305/B/02) nem tenyészthetőt kaptak.

Tenyészthető minősítést kapott:

- Kócsagvári Morzsa (2128/B/01) fekete kan
- Sacaházi Emse (2016/00) fehér szuka
- Sacaházi Fánika (2144/01) fehér szuka
- Sacaházi Furfang Soma Betyár (2143/01) fehér kan

A tenyészszemle végén immár hagyományosan, a résztvevő mudikat, valamint a már régebről tenyészthető minősítéssel rendelkező jelenlévő mudikat összevetettük. Az első hatot soroltuk, és az első hármat kokárdával díjaztuk.

- I. Kócsagvári Morzsa fekete kan
- II. Szürkevillám Ezüst Sába hamvas szuka
- III. Sacaházi Furfang Soma Betyár fehér kan

Főtenyészszezlénket nevének megfelelő ranggal kívántuk első perctől kezdve rendezni, ezért évente egyszer, ezen a rendezvényen lehetőség adódik rá, hogy a már tenyészszemlézett mudikat összemérjük az „ifjúsággal”, az újakkal. Erre szolgál az összevetés. Kérjük, éljenek minél többen ezzel a lehetőséggel!

Főtenyészszezlénk rangját növeli az utódcsoport bírálat lehetősége is, mely a kutyák örökítő képességét van hivatva lemérni, és a jól örökítő mudikat **TENYÉSZTÉSRE JAVASOLT** címmel kitüntetni. Sajnos 2002-ben az utódcsoportot „elmosta az eső”.

Balázs Zsófia

A 2003. évi tavaszi tenyészszemle

2003. március 22-én megtartottuk évadnyitó rendezvényünket, a tavaszi tenyészszemlét. Kissé rendhagyó volt, mivel a Strázsán ugyanekkor tartotta az MKSZ is egyik CAC kiállítását. Ez még nem lett volna probléma, de sajnos segítők az influenzájuk miatt nem tudtak eljönni. Így jómagam (bár én is lázcsillapítóval), és Kontor Ákos tartottuk a frontot.

P. Szabó Béla végezte a küllembírálatot, és ő minősítette a Viselkedési tesztet (VT) is. Mindkettőre jogosítványa lévén, a felkérést is így kapta tőlünk. Döntése alapján – amit mi Ákossal nagyon jónak találtunk – egyszerre hívta be és mozgatta meg mind a négy kutyát. Hát klubtársak! Most valóban meg lettek mozgatva, úgy, ahogy egy munkakutyát illik.

Az eredmények:

Árkosligeti Fodros Amulett (2169/B/01) hamvas szuka:

nem tenyészthető, VT: eredménytelen

Nagykunsági Pásztorok Csillaga Csitri (2230/B/01) fekete szuka:

tenyészthető, VT: nagyon jó

Tímár-Szépe Fickó (838/92) fekete kan:

tenyészthető, VT: nagyon jó

Szürkevillám Acél cifra kan:

„B” törzskönyv kiadható, VT: kiváló

(Itt jegyzem meg, nem a Szürkevillám kennelben született ez a kutya, és nem is a kennel tulajdona. Mivel a kutya gazdájának tetszett ez a név, így diktálta be az adatait, így került a jegyzőkönyvbe. A továbbiakban a szokásos eljárásnak megfelelően kell beadni a papírjait, és az érvényes szabályok szerint kerülhet csak be a „B” törzskönyvbe.)

P. Szabó Béla nagyon örült, hogy végre vizsgáljuk a mudi wesenét (jellemét), ő javaslatot tett a lövéspróbára is. Kiemelve azt, hogy nem gond, ha összerezzen, de a fejvesztetten menekülő mudi mindenképp javasolja kizárni a tenyésztésből. Nem azokra az esetekre gondolt, amikor a kutya megnyugtatható, hanem arra, amikor, láthatóan elveszti a kutya kontrollját a külvilággal szemben. Kaptunk néhány gyakorlati tanácsot, amit megköszöntünk. Egyúttal meghívtuk a szeptemberben tartandó terelőversenyünkre is.

Balázs Zsófia

Figyelem!

2003. évtől a Fényes Dezső Mudi Klub tenyészszemléire előre kell nevezni. A nevezéseket írásban legkésőbb egy héttel a tenyészszemle napja előtt kérjük postára adni. Ha az írásbeli nevezésben akadályoztatva van a tulajdonos, lehetősége van a bírálat időpontja előtt legkésőbb 3 nappal faxon, telefonon vagy email-ben a klub elérhetőségein nevezni.

Tüzelő szuka esetén a tüzelés tényét a bírálat előtt jelezni kell, a szuka kizárólag utolsóként bírálható, és addig a többi kutyától megfelelően elkülönítve kell tartani.

Az írott szerződések és a tenyésztői etika kérdése

Rendhagyó cikkel fordulunk a Mudi Krónika olvasóihoz, és arra szeretnénk kérni őket, hogy gondolkodjanak el az itt leírtakon, valamint a megemlített kérdésekben az azokról való eszmecsere, vita, illetve javaslatok tételére is szeretettel bátorítunk mindenkit. Az itt leírtak a Klubvezetés véleményét tükrözik a kérdésben. A cikk megírását a közelmúltban tudomásunkra jutott esetek tették szükségessé, amelyekre most így, a személyeskedés mellőzésével kívánunk reagálni.

Az első kérdés a fedeztetés során történő szerződéskészítésről, a szerződő felek jogairól, illetve hasznos teendőiről szól.

- (1) Első lépésben a gondos tenyésztő a szuka külleme, származása, eredményei, és ha már vannak utódai, akkor azok tulajdonságai alapján, párt választ a kutyájának. Mielőtt a szuka tüzelne, előzetesen a kan tulajdonossal megállapodik. Ez természetesen lehet szóbeli megállapodás is. Ilyenkor nem árt második, tartalék kanról is gondoskodnunk, hiszen bármi megeshet. (Nem kell a legrosszabbra gondolni. Elég, ha lerobban az autónk, és mondjuk a Dunántúlon lakunk, a kan pedig Szegeden van.) Akkor járunk el becsületesen, ha ezt közöljük a kan tulajdonosokkal is.
- (2) Mind a szuka, mind pedig a kan tulajdonosa ellenőrizze, hogy a kutyája számára választott pár-jelölt papírjai rendben vannak-e. Különösen figyeljenek oda a kutya tulajdonosi viszonyainak tisztázottságára, valamint a kutya tenyészthetőségének igazolására. Mindez a kutya származási lapján megtalálható. Érdemben csak a kutya valódi tulajdonosával tudunk tárgyalni. Tehát nézzék meg, hogy azé-e a kutya, akiének mondják, valamint hogy tenyészthető-e. Előfordulhat ugyanis, hogy a jóhiszemű kan-tulajdonoshoz olyan szukat visznek fedeztetni, amely nemhogy nem volt még tenyészszemlén, hanem származási lapján éppen a „nem tenyészthető” minősítés díszel. A fajtaért felelősséget érző kutyás ne vállaljon szerepet a magas tenyész-színvonal eléréséért hozott szabályok megkerülésében.
- (3) A fedezés ellenértékének írott szerződésben történő rögzítése nagyon fontos, mindkét fél érdekeit védő lépés. Ha valaki ragaszkodik ehhez, a másik fél részéről rendkívül sportszerűtlen magatartás bizalmatlanság vádjával illetni őt. A mindkét fél és tanúk által aláírt szerződésben célszerű rögzíteni: (a) a kan tulajdonosa a fedeztetés ellenértékeként pénzt kér-e, vagy kiskutyát, (b) ha kiskutyát, első- vagy másodválasztásút-e, (c) ha pénzt, mennyit, illetve fix összeget-e, vagy egy kölyök árát; továbbá nem árt a fizetés időpontját, esetleg a részletfizetés ütemezését is rögzíteni, (d) mi történik, ha „üresen marad” a szuka, (e) mi történik, ha csak halott, vagy életképtelen kölyök születik, (f) mi történik, ha csak egy életképes kiskutya születik. (A hosszú évek során kialakult egy gyakorlat. Ha a szuka üresen marad, vagy csak egy kölyök születik, amennyiben a szuka tulajdonosa igényli, másodsorra „grátis”, vagyis térítés nélkül fedeztetik ugyanazzal a kannal. Valamint, ha másban nem állapodnak meg a felek, a fedeztetési díj a fedeztetéskor előre jár.) A szerződést a tulajdonképpen fedeztetés előtt célszerű megkötni, és attól eltérni később csak közös megállapodással szabad. Melyet értelemszerűen írásban kell rögzíteni.

A második fontos kérdés a kiskutya vásárlásakor, illetve annak eladásakor történő hivatalos eljárás. Lehet, hogy furcsának tűnik, de ez egy rendkívül komoly szerződés, aminek írásban történő, tanúk által hitelesített megkötése mind az eladó, mind pedig a vevő érdekeit védi. Védi a tenyésztőt, mert így elejét veheti az alap nélküli reklamációknak, és védi az új tulajdonost, mert így élhet a tenyésztő által adott garanciákkal, és védve lesz a tenyésztő esetleges, előre nem tisztázott beleszólási kísérleteibe a kutya későbbi sorsába.

- (1) Rendkívül fontos a kiskutya tulajdonosváltásának átírása, amely a származási lapon kerül bejegyzésre, és ez az egyesületi nyilvántartásba is bekerül. Szintén fontos ugyanebben a lépésben a származási lap átadása is (ezt sokszor tévesen „törzskönyvnek” hívják, pedig a törzskönyv az adott fajtát gondozó tenyésztői szervezet, klub központjában lévő regiszter). Nagyon fontos, hogy a vásárló, hacsak erről külön nem szól a szerződés, ne hagyja a származási lapot a tenyésztőnél, és írassa át a kutyát a saját nevére. Ennek módjáról a tenyésztő köteles tájékoztatni a vevőt. Egyébként általános esetben, a vevő kifizeti a vételárat, és magához veszi új „tulajdonát”, valamint annak kísérő papírjait, úgymint: az eb származási lapja, oltási könyve, ha már valamilyen tenyész-, kiállítási- vagy munkaminősítése van, az azokat igazoló iratokat. Ez azért fontos, hogy hiányzó iratok miatt sem a hatóságoknál, sem egy Champion igazolás kiváltásakor, vagy kiállításra való nevezéskor ne legyen problémánk. Amennyiben ajándékként vesszük magunkhoz a kutyát, az átíratáshoz akkor is szükségünk lesz egy néhány soros iratra. Természetesen ha ajándékba kapunk egy kutyát, akkor semmiféle minőségi kifogással nem élhetünk a későbbiekben.
- (2) Előfordul, hogy szép reményű, értékes kölyöknél (elsősorban szukáknál fordul elő) a tenyésztő szeretne jogot formálni a kölyök további sorsának alakulásába, annak versenyeztetésébe és tenyésztésébe. Ennek feltételeit (ha a vevő azokba beleegyezik) szintén részletesen rögzíteni kell a szerződésben. Nem szerencsés, ha ennek fejében a származási lap a tenyésztőnél marad, vagy ha a kiskutya nem lesz átíratva a vevő nevére. Mindkét fél számára megfelelő lehet a kettős tulajdonba vétel, ennek lehetőségéről szintén tudatni kell a vevőt. Ebben az esetben sem árt a kutya tartójának, és tenyésztőjének lehetőségeiről és kötelességeiről megállapodni. Arról nem is beszélve, hogy ez a szerződés tulajdonképpen a „kihelyezett tenyészegyed”-ről kell, hogy szóljon, és nem etikus ebben az esetben teljes vételárat kérni. Az adás-vételi szerződésnek viszont lehet olyan részlete, mely valamilyen jutalommal díjazza, ha a kutya bizonyos eredményeket elér.
- (3) Mivel a kutyavásárlás során a vevő az, aki (sajnos) gyakran nem rendelkezik kellő ismeretekkel a szokásokról és lehetőségekről, a tenyésztőnek minden ide vonatkozó dologról kötelessége tájékoztatni a vevőjét, továbbá ezeket szerződésben rögzíteni is kell. Valahol nincs annál szomorúbb dolog, mint egy olyan „gazdi”, aki egyszer csak rájön, hogy ugyan van egy kutyája, de az nincs átíratva rá, a származási lap a tenyésztőnél maradt, és a kutya akkor és oda megy kiállításra, ahová a tenyésztő gondolja, valamint akkor és avval párosítható, akit a tenyésztő kiszemelt számára. Az ilyen „gazdi” voltaképpen kutyaetető és -sétáltató alkalmazott, azonban erről nem tájékoztatták előre, és mindezt természetesen nem adták neki írásba. Gondolom, mindenki fel-

háborodik, amikor rájön, hogy a „drága” pénzért vett kutyája esetleg nem is az övé. A közös tulajdonú kutya, illetve a tenyésztő beleszólása a nagy tenyészértékű egyedek későbbi sorsába nem eleve elvetendő dolog, azonban mindennek tisztességes és szerződészerű formában kell történnie. A tenyésztőnek sem szabad viszont elfelejtenie, hogy ha már eladta a kutyát, lemondott a tulajdonjogáról, már csak kérhet, vagy tanácsolhat az új tulajdonosnak.

- (4) Az adásvételi szerződésben szerepelnie kell, hogy a vásárlónak mi az elsődleges célja a kiskutyával. Ha a tenyésztő garantálja a tenyészállat vagy kiállítási minőséget, akkor a tenyésztésből kizáró ok, illetve súlyos küllembeli hiba mutatkozása az új tulajdonos jogos reklamációját vonja maga után. Erre az esetre rögzíteni kell a kárpótlás mibenlétét, illetve mértékét. Általában cserekutya ajánlható fel, vagy a vételár visszatérítés, már amennyiben visszaszolgáltatják a „hibás árut”. Ha a gazda nem akar lemondani kutyájáról, értékcsökkenésben lehet megállapodni. Ha a vásárló elsődlegesen „kedvencnek” szánja a kiskutyát, természetesen a feltételek is mások. Jó, ha a szerződő felek kitérnek arra is, hogy a tenyésztő milyen feltételek teljesülése mellett vállal garanciákat, és mik azok az esetek, amelyekben ő már nem felelős. Rejtett hibákra nehéz garanciát vállalni, és természetesen ezek nem feltétlenül akadályozzák a kutyát a bizonyos célra történt vásárlásnál a célnak való megfelelésben. Ezt mindenféleképpen mérlegelni kell.

E cikkel nem azt akarjuk sugallni, hogy a mudit tenyésztők és vásárlók találkozásai folyamatosan etikailag súlyosan kifogásolható módon zajlanának. Az ilyen esetek szerencsére ritkák, azonban időről időre mégis kitudódik egy-egy, és az efféle ügyekből a kevés is sok. A Klub feladatának tartja erkölcsileg felügyelni a mudival kapcsolatos tenyésztői és tulajdonosi tevékenység példás mivoltát, és ebben szeretnénk tenyésztőink és a mudikedvelők segítségére lenni az irányelvek és a lehető legtöbb tájékoztatás megadásával.

A MEOE Fényes Dezső Mudi Klub Vezetősége

TÍMÁR-SZÉPE FICKÓ

fekete kan

kölyökért fedez!

Fickó 11 éves, és szeretnénk az utódlásáról gondoskodni. Az a vágyunk, hogy az új kutyánk Fickó kölyke legyen, hogy ha belenézünk majd a szemébe, egy kicsit az öreg kutyánkat lássuk benne. Ehhez várjuk olyan szukatulajdonosok jelentkezését, akik fedeztetnének Fickóval, a fedezésért egy kölyköt kérnénk.

Fickó zárt törzskönyves (838/92), a legtöbb ma élő muditól idegen vérvonalú (apja Szöcskepásztor Bence, anyja Szávalaki Anca). Diszplázia-szűrése nincs, de 11 évesen is jó egészségnek örvend, életvidám kutya. Tenyészhető, a viselkedési teszt eredménye nagyon jó.

Péter Judit és Mester András, Bp. 1239 Rianás u. 8/b.

Tel: 06-1-287-1947 (este), 06-20-516-4475

Mudik az Interneten II. magyarul

Mottó: „Ha tükörbe nézünk és nem tetszik, amit látunk, nem csak a tükör a hibás.”

A Mudi Krónika előző számában lévő „internetes” cikkben olvashattuk, hogy világszerte élnek olyan lelkes, tenni akaró barátaink, akik kedves fajtánkat korunk legrohamosabban fejlődő kommunikációs csatornáján, a Világhálón képviselik, népszerűsítik. A mostani cikkben magyarországi körképet kap az Olvasó, hogy mire számíthat az anyanyelvünkön olvasható számítógépes oldalakon. Ennek az írásnak azonban nem titkoltan az is a célja, hogy az internetes honlapokat készítő, karbantartó, feltöltő barátaink figyelmét felhívja egyes hiányosságokra, illetve jó példákat állítson a többiek elé, hogy mit érdemes ellesnünk egymástól. Fel vagyok készülve arra, hogy lesznek olyanok, akik először neheztelni fognak rám, amiért nem csak dicsérem alkotásukat – és tényleg, meglehet, nekik lesz igazuk. De azért arra kérem a bemutatott honlapok gazdáit, nézzenek szét a „saját portájukon” is, hátha még szebbé, jobbá, hasznosabbá tehető mindaz, ami máris mindannyiunknak öröme is szolgál.

Hazánkban három olyan „gyűjtőhonlap” található, amely nem valamelyik kennel sajátja, hanem általánosabb információkat tartalmaz a mudiról. A hátróló sajnos az egyik már nem működik, pedig ugyanakkor a legkézenfekvőbb nevet hordozza (www.mudi.hu). Ez azért is bosszantó, mert ha a gyanútlan keresgélő a „mudi” címszó alatt kutatgat az Interneten, szinte biztosan ebbe a honlapba ütközik elsőként. Ahol is aztán előbb-utóbb szomorúan konstatálja, hogy a „legfrisebb” információ bizony egy 2001-es CACIB-ról szól. Hát ennyit erről.

De ne búsuljunk, van még mudi a Nap, helyesebben a Világháló alatt. Hazánk két, a mudi fajtavál foglalkozó MEOE klubja, a Fényes Dezső Mudi Klub (FDMK), illetve a Hungária Puli Pumi Mudi Klub (HPPMK) is rendelkezik saját, igényesen kialakított honlappal. Írásom további részében ezekkel foglalkozom, valamint az e honlapokról elérhető tenyésztői (kennel-) oldalakkal. A cikk megköveteli a tárgyilagosságot, úgyhogy sem a dicsérettel, sem a dorgálással nem fogok kivételezni. A klub-honlapok bemutatása során a következő szempontok lesznek az irányadók: (1) a honlap „kezelhetősége”, átláthatósága; (2) a honlapon található információ fontossága, részletessége, frissítésének üteme; (3) a honlap tetszetőssége, olvashatósága; (4) meglepő, szórakoztató vonások a honlapon.

**Az FDMK honlapja (www.extra.hu/mudik)
(angol változat: www.geocities.com/mudisite)**

A honlap nyitóoldalán azonnal szembeötlik a legfontosabb aktualitás, a júniusi Klubkiállítás szemet gyönyörködtetően kivitelezett toborzója. Emellett található a főmenü, ami a látogatót kalauzolni hivatott a további böngészés során. Már e főmenü megismerésénél is feltűnik a honlap egyik komoly hibája, a nehezen olvasható feliratok alkalmazása. Javasolható lenne nagyobb, „vastagabb húsú” betűk alkalmazása. Emellett nem számít telitalálatnak a világosszürke, márványos háttérrel

a banánzöld, illetve piros betűk használata sem, mindenképpen valami kontrasztosabbat kellene kitalálni.

A formai hibákon túl azonban az FDMK honlapja rengeteg hasznos, érdekes, sőt, vitán felül egyedülállóan fontos információ beszerzési forrása. „Mudi történelem” címszó alatt megtekinthetjük az 1967 és 1986 között B-törzskönyvezett „ős” mudik listáját – közben az olvasó elmereng, mennyi, de mennyi adat odaveszett ezekből a korai időkből. Ugyanilyen nosztalgikus utazást tehetünk az 1967 és 1984 között született mudi-almok listáját szemlélve. A honlap aktuális, tehát az utóbbi pár évre és napjainkra vonatkozó kínálatában a legjobb rész talán a Mudi Krónika eddig megjelent számait bemutató rész. Az összes eddigi cikk megtalálható itt, sokat a gondos honlapkészítők friss, látványos fényképanyaggal láttak el. A nyomtatott Krónikának megvannak az előállítás házilagosságából adódó hiányosságai, ám ezekért az internetes változat bőven kárpótolja az érdeklődőket. Szintén nagyon jól sikerült a 2000 és 2002 közötti klubkiállításokról szóló rész. A 2002-es beszámoló különösen szemrevaló, itt az induló mudik, illetve tenyészcsoportok, valamint a díjazottak jelentős részéről jól sikerült fényképeket is megtekinthetünk. Véleményem szerint a tetszetős, ugyanakkor pontosan dokumentált képanyag nagyon fontos a honlapoknál.

A FDMK honlapja az alapvető klubinformációkon túl tartalmazza a tenyészszelemléken immár rendszeresen megrendezésre kerülő „viselkedési teszt” szabályait, programját, valamint az eddig tesztelt mudik eredményeit. A viselkedési teszt szerencsére nagy népszerűségnek örvend, fontos, hogy a köztudatba bekerüljön: nemcsak szépnek kell lenniük, hanem a mudiknak gördülékenyen be is kell illeszkedniük az egyre zsúfoltabbá váló emberi világba is. A honlap meglehetősen gyakran frissül, a legújabb fejlesztés a 2003-as év eddigi CAC és CACIB kiállításainak (MEOE és MKSZ) mudis eredményeinek bemutatása. Mivel ez egy folyamatosan kiegészülő lista, a honlap készítői hálásan fogadják a kiállításokon részt vevő mudisok eredményközléseit az adott versenyről.

A honlap szép számban mutatja be a fedezőkanok, valamint a reményteljes fiatal kanok seregét. Sok kutyáról fényképet is láthatunk, ám a lista némiképp frissítésre szorulna, hiszen azóta sajnálatosan elveszett kutya is található még rajta...

A FDMK-honlapon örömdetesesen sok mudi-kennel (13 db) címe található meg, illetve ezek közül néhány tenyésztő saját honlapja el is elérhető. Ezeket egyenként is bemutatjuk:

Kócsagvári Mudi Kennel (www.extra.hu/mudik)

A Fertő-Hanság Nemzeti Park tulajdonában lévő tenyészet e „cégszerű” megjelenés ellenére kifejezetten szépen megfogalmazott, szívhez szóló ismertetőt nyújt az ott folyó tenyésztésről. A honlap jól olvasható, a tenyészkutyaikat az „életben”, többnyire terelés közben készített képek mutatják be, nem feledkezve meg pl. a lehetséges színörökítésről sem.

Pásztor-Virtus Mudi Kennel (www.extra.hu/pasztor-virtus)

Szűcs József honlapja kifejezetten szép kivitelű, emberléptékű, ugyanakkor hivalkodástól mentes munka. Helyet kap rajta a kenneltulajdonos mudis „hitvallása” is, de az igazi főszereplők, ahogy az már illik, maguk a kutyák. A honlap igen jól kezelhető, külön-külön megtekinthető az összes tenyészkutya fotója, eredményei,

jellemzése – és ami külön dicséretes, valamint a modern muditenyésztés egyre nélkülözhetetlenebb ismérve: a csípőízületi diszplázia szűrések eredményei. A honlapon betűrendben végigtekinthetjük az összes Pásztor-Virtus alm törzskönyvét, valamint az almokban született kutyákat is.

Sacaházi Mudi Kennel (www.extra.hu/mudik)

Lakatos Edina a FDMK eleven adatbázisa, kölyökközvetítője. Honlapján a legfontosabbakkal: a tenyészállatok képével, eredményeivel, valamint a diszplázia-szűrés adataival ismerkedhetünk meg.

Szürkevillám Mudi Kennel (www.geocities.com/hamvasmudi)

Balázs Zsófia honlapjának angol nyelvű változata is van. Maga a honlap az eddig felsoroltak közül talán a legfigyelemreméltóbb külalakkal bír, igazán igényes munka. A háttérben valódi villámok cikáznak. Habár a villámok nem szürkék, hanem kékek, de hát mint tudjuk, a hamvas mudi tulajdonképpen kék... Igen megkapó a kennel történetének leírása, és itt is megtalálhatjuk az eddig tenyésztett almok bemutatását. Fényképgaléria is szórakoztatja a nagyérdeműt, valamint a tervezett almokat is elének tárja a kenneltulajdonos.

Ha az Interneten tallózó mudibarád kedvére nézelődött az FDMK honlapján, ideje, hogy átlendüljön a HPPMK kínálatához. Mivel ez a klub három fajtáról is gondoskodik, a honlapnak van egy közös, valamint három fajtaspecifikus része. Mi most a közérdekű, valamint a mudis információkat fogjuk megtekinteni.

A HPPMK honlapja – angolul és magyarul (www.extra.hu/hppmk)

A honlap nyitóképe rendkívül szép és stílusában a magyar pásztorkutyákhoz illő. Én azonban meglehetősen nehezen jöttem rá, hogy miképpen lehet továbbjutni innét. Valahogy nem igazán egyértelmű, hogy a pici magyar, illetve angol zászlóra kell kattintani, hogy bekövetkezzen a „szeszám, tárulj!”.

Ha végre megoldottuk e kis fejtörőt, egy nagyon szépen kialakított, jól olvasható betűkkel megírt honlapra bukkanunk. Szememet különösen gyönyörködtette a piros-fehér-zöld színek bőséges alkalmazása. Az általános részen megtalálható az 1999-2002 közötti versenyek, események és kiállítások felsorolása, valamint hirdetések is. Hirdetni a HPPMK tagjai hirdethetnek, ingyenesen. Sajnos, csak öt mudi hirdetést láttam, és ezek közül volt, amely igazán szűkszavúnak bizonyult. Ha már ingyenes, talán megérné többet írni a portékáról...

Nagyon jó ötletnek tartom a magyar kutyanévek felsorolását, valamint a Klub által gondozott fajtákról szóló kiadványok (újságok, könyvek) bemutatását. Az általános rész leginkább tetsző fejezete az Aktualitásoké. Követendő példa, hogy megtalálható itt a Klub alapszabálya és a belépés feltételei is. Az olvasó részletes leírást találhat a HPPMK által nagy odaadással szervezett Terelőversenyek szabályzatáról is. A HPPMK honlapján levelezőforum is található, sajnos, csekély látogatottsággal, legalábbis április elején összesen 1 (egy) 2003-as levél volt rajta.

A HPPMK-nak van saját újságja is, a „Klubinfó”. Habár a honlapon szerepel ez a kiadvány, bosszantó módon nem lehet innét hozzáférni. Ami kár, ugyanis a régebbi Klubinfó-számok tudtommal elérhetőek az Interneten, akkor pedig logikus lenne, ha a klub honlapjáról is vezetne oda egy út.

Most pedig térjünk rá a mudiról szóló részre. Ami az FDMK honlapról meglepetésemre hiányzott, itt megtalálható: a mudi standard! Ráadásul mindjárt négy nyelven, sőt, ha a francia nyelvű is „feléled”, akkor egyenesen öt nyelven beszél majd a standard. A honlap két letölthető listával is megörvendezteti az adatokra éhes olvasótáborát: egy-két kattintással bárki megszerezheti az eddigi diszpláziaszűrés-eredményeket (FDB-lista), valamint a Klub terelőosztón-próbáját teljesítő mudik listáját (STP-lista). Remélhetően egyre többen érzik úgy, hogy e listákon szerepelni márpedig dicsőség!

A HPPMK bemutatott fedezőkan-listája kissé rövid még, mindössze két kutyáról látható tetszetős fényképanyag. Sajnos, további információ nemigen található e kutyákról sem. Végül a látogató két kennel-honlapra is továbbléphet, mi is ezt tesszük tehát.

Kormosvári-Hajtó Mudi Kennel (www.nexus.hu/kormosvari)

Román Istvánné honlapja szintén „trükkös” indítású. Elárulom a titkot: a mudifejre kell kétszer kattintani. A választott alapszín és a betűk színe miatt elég nehezen olvasható a szöveg, ami kár, mert a tenyésztő igazán szépen ír arról, miért kezdett ehhez a nemes foglalatossághoz. További szimpatikus vonás, hogy maga Románné Marika is szerepel a képeken a kutyáival – elég kevesen vállalják (gyakorlatilag senki) az ilyesfajta bemutatkozást. A tenyészutyákról szép és nagyméretű képeket találhatunk, sajnos azonban a feliratok nem mindig csatlakoznak a képekhez, és alapvetően kevés adat található arról, mit örökítenek a kutyák és hogyan állnak a diszpláziaszűréssel. Ezen a honlapon is megtalálhatjuk az eddigi almokat, számomra viszont hiányzott a kiskutyák nevei mellől a törzskönyvi szám és az ivar megjelölése. Igen megörültem, amikor a tervezett almokra utaló feliratra bukkantam, azonban kissé elcsüggedve tapasztaltam, hogy itt egyetlen, 2000-re betervezett almot láthatok.

Baromállási Mudi Kennel (www.nexus.hu/baromallasi)

Az összes eddigi közül talán Mák István honlapjának a legjobb a címdala: három csinos, felnőtt mudi nézi vidáman és értelmesen a honlap-látogatót. A honlap jól olvasható, azonban meglehetősen sok szóelírást láttam a kennel történetét bemutató szövegben. Amire talán jobban oda kellene figyelni, az a fényképek feliratozása (soknál nem lehet tudni, melyik kutya látható éppen). A honlapon nagyon eredeti ötletként, „mudi történelem” is van, itt a legrégebbi, mudikról szóló leírások fotókópiái láthatóak, úgy, hogy az eredeti szöveg is elég jól olvasható.

Végére érve a bemutatónak, szeretném még egyszer elmondani, hogy dacára a számos kritikának, a kedves Olvasó ne hogy azt higgye, hogy a magyar mudis honlapok rosszak. Ez nem így van, és ráadásul azt is tudni kell, hogy nagyon kevesen vannak, akik ne szorulnának rá egy számítógépes ismerős segítségére honlap-készítés és -karbantartás ügyében. Ezért például a tenyésztő nem mindig tudja olyan „frissen tartani” a honlapját, mint esetleg szeretné. Összességében az a véleményem, hogy az itt bemutatott, honlappal bíró „csapat” leginkább dicséretet és elismerést érdemel, és a többi tenyésztő számára követendő példaként állhat mindegyikük. Zárszóként akár azt is mondhatnánk: „*Kritizálni azt lehet, ami van.*”

Dr. Pongrácz Péter

Magyar tenyésztésű mudi elsőként a fajtából, champion címet szerzett Amerikában

Celeste Spadavecchia, a boldog tulajdonos adott interjút, kizárólag a Mudi Krónika olvasóinak

(az interjút készítette és fordította: Dr. Pongrácz Péter)

Már volt szó róla, hogy világszerte egyre többen döntenek a mudi mellett, és külföldi barátaink többsége nagyon is aktív a mudi népszerűsítésében. Tevékenységükre a mudi kiváló értelmi és munkaképességeinek maximális kihasználása és bemutatása jellemző. Nemrég Amerikában az egyik kutyás szervezet (UKC) felavatta az első mudi-championt, a Pallagi Zsuzsanna által tenyésztett Ózugarató Angyal (Angel) „személyében”. A kutya tulajdonosa igen kedvesen, sőt meghatódva vállalkozott, hogy meséljen nekünk a történekről, és a mudik amerikai helyzetéről. Az Olvasó szíves figyelmébe ajánljuk okulásképpen, hogy kedves fajtánknak milyen elhivatott, őszintén tenni akaró hívei élnek, szerencsére, határainkon kívül is.

Celeste először is megköszönte a lehetőséget, hogy a Mudi Krónikának nyújtott exkluzív interjúban mesélhet magáról, Angel kutyájáról, valamint a mudik helyzetéről általában Amerikában. Adjuk is át a szót neki, innentől már rajta a sor:

Celeste: Szeretnék legjobb tudásom szerint válaszolni a kérdésekre, hogy a Klubotok számára minél több hasznos információval szolgálhassak. Lehet, hogy el sem hiszitek, de egy kissé zavarban vagyok, amikor magamról kell beszélnem, de azért majd igyekezni fogok.

Az igazat megvallva végül is nagyon egyszerűnek tűnik így visszatekintve a bajnoki cím megszerzése, kicsit úgy érzem, mintha semmit sem tettem volna érte. Mindent Angel-nek köszönhetek, vagyis annak, hogy meglehetősen közel áll a mudi standardban rögzített ideális értékekhez. Ezt a bírók is hamar megállapították, és Angel-t a mudik fajtareprezentáns egyedeként emlegették. A legszebb bókot attól a bírótól kaptam, aki azt mondta, hogy Angel olyan szép mudi, hogy csak azt sajnálja, hogy neki bírálnia kell őt, és nem ő a fellevezetője inkább! Az ilyen elismerésektől csak tovább növekedett a szeretet, amit a kutyám iránt érzek. A terelőkutyák mezőnye nagyon erős Amerikában, erős a verseny, de más fajtákkal induló sportársaktól is sok biztatást és elismerést kaptunk. Egészében véve csupa jó tapasztalatot szereztem az UKC versenyein, és boldog vagyok, hogy sikeresen szerepelhettünk a kiállításain.

Krónika: Kedves Celeste, mesélj egy kicsit magadról!

Celeste: Teljes nevem Celeste Spadavecchia, Dél-Virginiában élek. Férjnél vagyok, van négy gyermekem. A negyvenes éveim közepét taposom. Régebben is voltak kutyáim, azok is terelő fajták voltak, és nagyon megszerettem ezeket a dologra termett, intelligens állatokat. Ló- és pónitenyésztéssel foglalkozom, egyszerűen imádom őket! Van egy golden retrieverem is, vele részt veszek terápiás programokon, valamint iskolákba is járok vele, ahol a gyerekeknek azt tanítjuk, hogyan kell a kutyákkal bánni, hogy pl. ne forduljanak elő kutyaharapásos esetek. A

kutyatenyésztés is régóta az álmaim között szerepel, azonban eddig sohasem voltak olyan egészséges példányaim, amelyekkel érdemesnek tartottam volna belevágni.

Krónika: *Mikor támadt az az ötleted, hogy pont mudit tartsál, és hogyan sikerült szert tenned Angel-re?*

Celeste: Amikor elpusztult az ausztrál juhászkutyám, (szegénynek epilepsiája volt), hamarosan sóvárogni kezdtem egy új kutya után. Azt hiszem, ezzel a goldenem is így volt. Így hát eldöntöttem, jöhet az új állat. Azonban ahogy az ausztrál juhászosokkal tárgyaltam, rá kellett jönnöm, hogy ez a fajta olyan sok nyavalyától sújtott, hogy szinte képtelenség egy egészséges vonalból származó egyedre bukkanni. Ezért gondoltam arra, hogy ezúttal egy új, egészségesebb fajta után nézek.

Igényeim a következők voltak: a kutya legyen közepes-nagyközepes termetű, középhosszú szőrrel (sem időm, sem kedvem nincs ugyanis az állandó fésülgetéshez). Nagyon fontos, hogy eszes is legyen, és mivel vidéken lakom, az sem árt, ha jó házőrző. Szerettem volna, ha a kutya élénk és aktív, valamint igazi egyéniség is. Nem kívántam olyan fajtát tartani, aminek csonkolni kell a farkát és a fülét, valamint azt sem akartam, hogy a kutya majd csak császármetszéssel tudjon elleni. Mindenekfelett pedig egészséges fajtából akartam választani magamnak.

Sokat kutattam az Interneten, különféle ritka terelő- és vadászkutyafajtákat nézegetve. A mudikon kívül az egyik jelöltem egy kevésbé ismert amerikai fajta, a catahoulai leopárdkutya, a másik a magyar pumi, míg a harmadik az újskóciai duck tolling retriever (avagy röviden csak toller) volt.

Végül csak a mudi és a toller maradt a kalapban, és mivel a terelőkutya a kedvenceim, először a mudikkal kezdtem részletesen az ismerkedést. Elmondhatom, hogy habár a toller is tényleg nagyon szép kutya, sohasem bántam meg, hogy a mudikon kezdtem a sort. Találtam egy csodálatos internetes honlapot, a Sanna Laine által készített Cybermudi-t. Ezen fedeztem fel Kiss Erika nevét, aki az Egyesült Államokban él, és van mudija. Elkezdtem levelezni Erikával, és alaposan kitérgettük a mudik előnyös és hátrányos tulajdonságait. Mivel a negatívumok nem tűntek jelentősnek számomra, el is határoztam, hogy kell nekem egy mudiköllyök. Tényleg, hadd soroljam fel gyorsan a mérlegelési pontokat! Úgy hírelt, a mudik jó ugatósak, hát végül is Angel meglehetősen csendes lett, de én úgyis egy tanyán lakom a semmi közepén, úgyhogy nincs mit ugasson. Nem szereti a krumplit, nem baj, én sem szeretem. Időnként erősen vedlik, az se baj, ha megnézik az én hajamat a fényképen, az tesz be csak igazán a porszívónak! A mudi nem túl barátságos az idegenekkel szemben, az sem baj, arra tartom a goldent. Erős őrző-védő ösztöne van – ez errefelé direkt jól jön nekem. Sok efféléről beszéltem Erikával, és ma is úgy érzem, Angel jó tulajdonságai messze meghaladják a hátrányait. Különösen jól jártam vele, mert egyáltalán nem ugató, elfogadja az idegeneket, de azért nem barátkozik velük, és mindig figyel rám, ami azért egy goldenről nem mondható el.

Erika hozott össze Pallagi Zsuzsannával, akinél pont volt egy eladó cifra szuka. Így került hozzám Angel 2002 májusában.

Krónika: *Meséj akkor most talán Angel-ről!*

Celeste: Angel teljes neve Özugrató Angyal. Született 2002. január 11-én, apja Kormosvári-Hajtó Bojtár, anyja Összigeti-Csahos Füles „Baby”. Mivel a cifra (merle) mindig is a kedvenc színem volt, és minden állatban inkább a nőstényeket szeretem, szinte Isteni gondviselészerű volt a találkozásunk. Ő mindig is olyan volt,

mint egy valódi angyal, habár a kezdetek azért nem teltek el problémák nélkül. Mostanra teljességgel a legjobb barátommá vált, imádja a családomat és az állatainkat is. Bár a macskáim szerintem annak örülnének, ha szedné a sátorfáját...

Az Amerikába tartó repülőn Zsuzsanna egyik barátjának ölében utazhatott, úgyhogy el tudtuk kerülni a rettegett állatszállító ketrecet. Azóta is nagyon hálás vagyok annak az úrnak ezért. Szegényke teljesen rémült volt az érkezéskor, nem ismert sem engem, sem a nyolc éves lányomat, és persze nem értette a nyelvet, melyen szóltunk hozzá. Hazáig még ötórás út állt előttünk, nagyon későn érkeztünk meg, úgyhogy a komolyabb ismerkedést másnapra halasztottuk. Reggel még mindig stresszes volt, és ki kellett tessékelnünk a ládjából, mert magától nem akart kijönni. A hatalmas goldent sem szerette, pedig az láthatóan örült neki. Angel még napokig megmorogta a goldent, ha az a közelébe merészkedett. Mintegy hat hétnek kellett eltelni, amikor hirtelen mintha bekattant volna neki valami, és onnantól kezdve úgy viselkedett, mintha mindig is ide tartozott volna. Az alatt a hat rémes hét alatt sokszor csodálkoztam magamon, hogy miféle butaságba is keveredtem. A kis mudi nem hallgatott se rám, se senkire, még a goldenra se. Sokszor hittem azt, hogy borzasztó hibát követtem el. Azonban amikor egy reggel szökdecselve előbukkant a ládjából, odaszaladt, mikor hívtam, csóválta a farkát és körbeugrált, az a pillanat kárpótolt mindenért! Azóta is töprengek rajta, hogy addig a napig vajon az idegen nyelv, avagy az otthon elvesztése fáj-e neki annyira, és hogy mitől fogadott el minket végül azon a reggelen. Akárhogy is történt, nagyon boldogok vagyunk azóta is így együtt, és örülök, hogy Angel hozzánk került.

Még szeptemberben elkezdtünk kutyaiskolába járni, és Angel hihetetlenül gyorsan és jól haladt az engedelmes kiképzésben. Nagyon okos és látszik rajta, hogy élvezi az iskolai foglalkozásokat. Az egyetlen problémám vele, amin sokan nevetni is szoktak a kutyaiskolában, hogy szeret úgymond terelni engem, bele-belecsíp a lábamba, ugrál mellettem, hogy odafigyeljek rá végre. Egyszerűen mindig jókedvű, mindig mókázni akar. Angel egy boldog kutya.

Azóta már teljesítettük az engedelmességi vizsga második fokozatát is, és ősszel már a harmadik osztályba kerülünk. Reményeim szerint május végén elkezdhetünk agilityzni is, és azt hiszem, egy ilyen gyors, okos és vidám kutya számára ez igazán nagyszerű elfoglaltság lesz.

Múlt ősszel több leckét vettünk terelésből is, tanárunk egy neves border collie kiképző és terelőbíró volt. Angel határozott jeleit adta a terelőösztönnek. Be kell valljam azért, hogy még nem igazán látom át a terelés lényegét, mint ahogyan azt sem értem, miért akar Angel engem terelni, és miért csipked úgy, mintha birka lennék... A szomszéd tanyán teheneket tartanak, amelyek meglehetősen gyakran kiszöknek és az én gypemen bitangolnak. Angelnek nem okoz gondot hazazavarni őket, és látniuk kellene, hogy vigyorog, amikor visszatérünk az effajta akciókból.

Ha megkaparint bármilyen plüssbabát, pillanatok alatt kibebezi, és a vattás töltelékét látható élvezettel teríti szét a szobában. Mostanában jutott eszembe, hogy ha mindezt a szemetesvödör környékén végeznék, az lenne csak az igazi teljesítmény!

Az elmúlt ősszel csodálatos élményben volt részünk, amikor New Yorkban találkozót szerveztek az észak-amerikai mudisoknak. Nagyszerű barátokra leltem az Egyesült Államokból, Kanadából, de egyéb helyekről is a világban. Annyi, de annyi remek ember van a muditartók között, és egyre többet ismerek meg, ahogy telnek a hónapok. Ilyenkor úgy érzem, a világ valahogy kisebbé és barátságosabbá válik

válik a számomra. És mindezt Angel-nek köszönhetem, akinek révén a látóhatárom kiszélesedett és barátokra lelhettem szerte a világon.

Krónika: *Térjünk át most egy kissé más témára! Mi a helyzet mudis szemmel a kiállításokkal Amerikában, és hogyan lett Angel az UKC Championja?*

Celeste: A mudit két Kennel Klub ismeri el Észak-Amerikában: az UKC (*United Kennel Club, vagyis kb. Egyesült Kennel Klub – a ford.*), valamint az ARBA (*American Rare Breed Association, kb. Ritka Fajták Amerikai Szövetsége – a ford.*). Ezeknek a szervezeteknek a rendezvényeit leszámítva is sok kiállításon lehet részt venni mudikkal, azonban azoknál nem lehet bajnok a kutya. Voltam már korábban is kiállításokon, más kutyákkal, pl. az Ausztrál Juhászkutya Klub konfirmációs versenyein, így nem vagyok újonc a versenyek világában. Angel azonban vitán felül az eddigi legjobb kutyám, nem beszélve arról, hogy a legokosabb és a legmunkamániásabb is. Nagyon meglepett, hogy Zsuzsanna egy ilyen remek állatot eladott nekem, nálunk az amerikai tenyésztők a legjobb példányokat megtartják maguknak. És tessék, Zsuzsanna nekem adta ezt a csodamudit, nekem, egy vadidegennek! Nagy-nagy megtiszteltetés ez nekem, és szeretnék rászorgálni a bizalmára. Azt hiszem, igyekeznem kell, hiszen egyáltalán nem vagyok egy híres kutyakiállító itt, Amerikában...

Az UKC kiállításai leginkább az AKC (American Kennel Club) és az ASCA (Ausztrál Juhászkutya Egyesület) rendezvényeire hasonlítanak. Remélem, indulhatok majd az ARBA versenyein is, azok sokkal inkább az európai rendszert követik. Az ARBA versenyeken lehet CAC címet elnyerni Amerikában. Terveim között szerepel még engedelmes és agility-versenyeken való indulás is.

Az UKC rendezvényeken mind a bírók, mind pedig a versenytársak nagyon kedvesek voltak, a hangulat sokkal jobb volt, mint a korábbi versenyeimben. Igazán örömmel mentem el a kiállításokra, hogy megszerezzük Angel-lel a champion címet. Az első három kiállítás múlt novemberben volt. Mivel nem indult több mudi, csak mi, nem volt nehéz fajtagyőztességet szerezni, különösen mert Angel igazán jó kutya és a bírók elégedettek voltak vele. A ringben Angel meglehetősen kulturáltan viselkedett, habár néhányszor belém csípett, amire is enyhe derűltség támadt a nézők között. Az első versenyben negyedik lettünk a terelőkutya csoportjában, legyőzve egy klasszis welsh corgit. Még aznap sor került a második versenyre, ahol másodikok lettünk, magunk mögé utasítva egy német juhászt és egy catahoulai leopárdkutya. Másnap, a harmadik összevetésen ismét ezüstérmesek lettünk a terelő csoportban, egy egészen fantasztikus német juhászt is legyőzve (aki pedig Res.BIS és sokszoros BOG volt addigra). Egészen elhúltam a nem várt sikerektől. Angel körről körre jobb lett, nagyon hamar rákapott a ringbeli viselkedés mikéntjére. Kész szerencse, hogy magammal vittem az FCI mudi-standardot kinyomtatva, mert a bírók, akik addig még egy mudit sem láttak, bele

tudtak tekinteni a versenyen. Így történt, hogy a három kiállításon Angel háromszor is nyerni tudott összevetésekben, és a bajnoki címhez szükséges 100-ból 75 pontot gyűjtött össze. Ezek után már nagyon vártam 2003 áprilisát, amikor a következő kiállítást tartották. Mivel már nem kellett sok pont, csak egy versenyre neveztem be. Angel végigugrálta a ringet, úgyhogy eléggé aggódtam, hogy a bíró kizárja majd ezért a szertelen viselkedésért. Szerencsére legalább pár lépést tudott tenni normálisan is, így a bíró végül meg tudta ítélni, hogy nincs baj a mozgásával. Bezsebeltük a szalagokat meg a még hiányzó 25 pontot, és egészen megmámorosodva mentünk át a csoportösszevetésre. Örömöm átragadhatott Angel-re is, mert itt már tényleg végigszökdécselte az egész ringet (hatalmas derűtséget keltve ezzel a közönség körében), úgyhogy a négy helyezés az érettebb és fegyelmezettebb versenytársainknak jutott. Nem sokat bánkódtam ezen, hiszen az itteni győzelem már csak hab lett volna a tortán, és számomra örömet okozott, amikor olyanokat láttam nyerni, akiknek épp ez a győzelem kellett az ő bajnoki címükhöz.

Angel nagyon élvezte a versenyt és vidáman jött-ment a sok-sok ember között. Számos kiállító és néző érdeklődött felőle, sőt, ami számomra nagy megtiszteltetés volt, egyikük még azt is megkérte, hadd futtassa meg odakint Angel-t. Rengeteg névjegyet elosztogattam aznap, és rengeteg okosságot mondtam a fajtáról az érdeklődőknek. Azt még nem is említettem, hogy szinte egész nap esett az eső, úgyhogy a végére alaposan átáztunk mindannyian. Kész szerencse, hogy a mudiknak göndörödő szőrűeknek kell lenniük, így Angel esélyein ez egyáltalán nem rontott sokat.

Krónika: *Úgy értesültünk, hogy egyes tengerentúli kutyás szervezeteknél gondok vannak a mudi hivatalos elismertetésével. Tudnál erről mondani pár szót?*

Celeste: Sajnos sem a CKC (*Kanadai Kennel Klub – a ford.*), sem pedig az AKC nem ismeri el még a mudit. Kanadai barátnőnk, Lori Pichurski rendkívül sokat tett és tesz azért, hogy hazájában a mudi végre hivatalosan is bejegyzésre kerüljön. Úgy tudom, már igen jól haladnak a dolgok a CKC-nál, úgyhogy a mudit talán már ezév végén besorolják az „Egyéb kutyafajták” osztályába.

A magam részéről most azon munkálkodom, hogy a mudi bekerülhessen az AKC „alapítóállomány” programjába, ami tulajdonképpen a ritka fajták tenyészállatainak törzskönyvezését jelenti. Ha ez sikerül, akkor már az AKC is nyilvántartásba veszi a mudijainkat és a születendő kölyköket, habár versenyeken még nem indulhatunk velük. Nagyon remélem, hogy az AKC felül fogja vizsgálni a helyzetet, és a mudik visszatérhetnek az Amerikai Kennel Klub versenyekre, ahogyan régebben már megvolt a joguk erre. Most azonban az első dolog, hogy bekerüljünk az elismert ritka fajták közé.

Jelen pillanatban is vannak azért versenyzési lehetőségeink: az ARBA és az UKC kiállításain indulhatnak a mudik, engedelmességi és agility versenyeken az UKC, az ASCA és még más szervezetnél is szívesen látnak bennünket. Sőt, az ASCA és az AHBA (*Amerikai Terelőkutyások Szövetsége – a ford.*) terelőversenyein is indulhatunk. Éppen csak az Amerikai Kennel Klub nem kér belőlünk...

Sanna Laine (*Angliában élő finn lány, több mudi gazdája, aki nagyon sokat tesz a mudi népszerűsítéséért – a ford.*) rájött, hogy a világ számos országában elfogadják majd az amerikai mudikat, ha végre bekerülünk itt az elismert ritka fajták közé. Ez azért lenne fontos, mert így tudnánk kutyákat „cserélni” más, jelentős

mudiállománnyal rendelkező ország kutyásaival is: magyarokkal, finnekkel, svédekkel, dánokkal, osztrákokkal, csehekkel. Ez csodálatos kilátás a számunkra, hiszen így az amerikai állomány nem fog elszigetelődni a mudik fő génkészletétől. Azonkívül, ismerve, hogy milyen kevés mudi él összességében is a világon, nem lenne jó, ha az Amerikába került egyedek „elvesznének” a tenyésztés szempontjából. A ritka fajták fennmaradása szempontjából minden jó minőségű egyednek hatalmas tenyészértéke van. Sajnos el kell, hogy mondjam, nagyon kis esélyt látok rá, hogy az AKC teljes körűen elismert fajtája lehessen a mudi, ez még igen hosszú küzdelemben fog kerülni.

Krónika: Celeste, zárásképpen mit tudnál mondani nekünk a jövőbeni terveidről, természetesen központban a mudikkal?

Celeste: Nagyon sok tervem, vagy inkább álmom van... Szeretném látni, ahogy a mudi elismert fajtaként megkapja mindazt a megbecsülést, ami egy ilyen rendkívüli terelőkutyának kijárna. Ez a kutya gyakorlatilag mindenre képes, amit az ember csak óhajt tőle. Ugyanakkor nem egy olyan kutyafajtáról van szó, amely akárki kezébe való. Ezért igen fontos az emberek felvilágosítása a tartásáról, valamint a kutyák helyes képzése is. Nekünk itt Amerikában talán a legfontosabb, hogy a mudiállomány egészséges maradjon, és megőrizze kiváló munkatulajdonságait. Ahhoz, hogy a mudikölykök ne a menhelyeken, vagy a nagykereskedelemben kössenek ki, elsődleges fontosságú, hogy csak az arra érdemes gazdák válasszanak maguknak mudit. Álmaink szerint a mudik közül fognak majd kikerülni az agility, az engedelmségi, a nyomkövető és a mentőkutya versenyek csillagai. Nem múlik el nap nélkül, hogy rá ne döbbsenek, micsoda kincs ez a fajta, és mekkora lehetőségek rejlenek benne. Nagyon hálás vagyok egy sor kiváló személynek, akik megismertettek ezzel a fajtával, és akiktől sokat tanulhattam a mudikról, hadd említsem őket név szerint is: Kiss Erika, Pallagi Zsuzsanna, Sanna Laine, Pongrácz Péter. Természetesen a családom és az itteni barátaim is sokat segítettek a mudi népszerűsítésében. Meggyőződésem, hogy a mudisok között vannak a legjobb emberek, és velük együtt kell folytatni, amit már elkezdtünk: biztatni és lenyűgözni az embereket ennek a fajtának a csodálatos tulajdonságaival.

Angel-lel a magam kis tervei a következők: szeretnék tenyészteni vele, a kiszemelt kan Kiss Erika Matyi nevű mudija. Ha mindketten átmennek a szükséges orvosi szűrővizsgálatokon, a következő évben nem lehet akadálya a násznak. Múlt ősszel már találkoztak, és láthatóan semmi kifogásuk nem volt egymás ellen. További álmom, hogy egy nap hozzájutok egy Angel-hez hasonló minőségű barna-cifra mudihoz, amellyel szintén szeretnék tenyészteni és kiállításokra is járni. Tudják, én egy cifra-őrült vagyok. Ugyanakkor az a véleményem, hogy az összes egyszínű, valamint cifra változatot hivatalosan is el kellene fogadni a mudinál. A mudinak rengeteg csodaszép, saját színváltozata van, amelyek egyáltalán nem befolyásolják az egészségi állapotot vagy a munkaképességet. Amikor egy állomány ennyire kicsi, nem engedhetjük meg, hogy önkényesen kizárjuk a kutyák egy részét a színük alapján a tenyésztésből. A génállomány sokfélesége jelenti a kulcsot minden állatfaj(ta) egészséges fennmaradásához, ezért a mudik génállományát is olyan tágnak kell megőriznünk, amilyennek csak tudjuk. A szín szerinti szelekció erősen csökkenti a sokféleséget és a választási lehetőségeket. A vonaltenyésztés és egyes tenyészállatok túlzott favorizálása is veszélyeket rejt magában. Mindehhez a helyes nevelés, az ismeretek gyűjtése adja a kulcsot, én azért küzdök, hogy a

gondolkodásunkat hassa át a tanulás utáni vágy. A szellemi tespedés nem vezet sehová, mindenkinek azt javaslom, mozgassa meg a gondolatait és serkentsse magát új ismeretek begyűjtésére.

Ha folytatni tudjuk a megkezdett munkát, szerintem a mudi előtt fényes jövő áll. Olyan sok remek ember dolgozik ezen az ügyön, hogy boldog vagyok, amiért részese lehetek mindennek. Még egyszer köszönöm nekik ezt az élményt.

Krónika: *Mi is köszönjük neked, Celeste, hogy megosztottad velünk élményeidet, gondolataidat.*

Tavaszi kirándulás mudikkal a „mű egri várhoz”

Rögtön az elején meg kell hogy mondjam: nagy kár, hogy csak viszonylag ritkán kerül sor ilyesfajta kirándulásokra! A résztvevők szerintem mind elmondhatnák, hogy nagy élmény szép tájakon, jó barátaink között hódolni közös szenvedélyünknek: mudi kutyáink tüneményes társaságában lenni, egyszerre többüket is megfigyelni, amint kötelékektől mentesen bolondoznak, velünk együtt élvezik erdő-mező hangulatát. Eddig csak olyan mudis barátunkkal beszéltem, aki sajnálta, hogy éppen nem lehetett ott – pláne, amikor meglátta a fényképeken, milyen szép helyen is voltunk. Aki kutyájával kiállításokra, terelni, munkaversenyre jár, természetesen sok-sok kellemes oldalát ismeri azoknak a megmérettetéseknek is. De talán éppen emiatt nagyon jó egy ilyen kirándulás is, ahol nincs verseny, a mudisok nem egymás „ellenfelei” egy picit, mint a ringben vagy a pályán – „szakma”, vagyis mudis beszélgetés viszont van mint a tenger, de csak annyi és olyan, ami jól esik.

Március kilencedikei túratervünk az elnyúlhatetlen Jánosi Zsoltot dicséri, habár kompromisszum eredménye lett az úticél – kompromisszumot kellett kötnünk az időjárással. A viharos gyorsaságú hóolvadás sártengerré változtatta az erdei utak többségét, így le kellett mondanunk a Holdvilág-árok meghódításáról. A választás így esett a Budapesttől északi irányba nem túl messzire fekvő izgalmas romokra, a nagysikerű „Egri Csillagok” film mű-egri várára. Nyolcan vágtunk neki a meredeken kanyargó hegyi ösvénynek, és hamarosan kiderült, hogy a körülöttünk hemzseggő kilenc mudi meglehetősen lassúnak találja a gazdák néha fújató vánszorgását. Kutyáink fel-alá nyomakodtak libasorba rendeződött csapatunk mellett a csapáson, eközben némi lökdösődéstől sem riadva vissza. Társaságunkban köszönthettük Klubunk szimpatikus új tagjait, Kotnyek Orsit és férjét, akik természetesen nem magukban tartottak velünk, hanem bemutatták a többieknek is Bogyót, (azaz Pásztorálmot Egét), egy rendkívül megnyerő, fiatal fakó kant. Bogyó nemcsak kitűnő pigmentjével (lásd a fotót), hanem barátságos, élénk természetével

is híveket szerzett magának. Az emberek között, tehetnének hozzá – mert kutyáink közül az érettebb korosztályhoz tartozó „urak”, így főként Guba és Bingó teljesen más irányú vonzalmat éreztek a jobb sorsra érdemes tíz hónapos ifjonc iránt. Rivalizálásuknak a kirándulás vége felé némi acsarkodás lett az eredménye...

Időközben fennsíkra értünk, imitt-amott a kutyák hófoltokra letek, ahol talán a tavasszal utoljára hódolhattak a mudikra szerintem általánosan jellemző hóimádatuknak (úgy mint fetregés és hó-habzsolás). Áthaladtunkban egy falun két érdekes dolgot figyelhettünk meg: az egyik egy ember volt, aki a szomszédék kaukázusi juhászát fényképezte, amint az a majd' kétméteres kapu felett szinte kiugrott – gondolom ez a tárgyi bizonyíték lesz egy esetleges tragédia esetére. A másik egy fiatal házaspár volt, akik kisgyermekükkel kilépve a kapun, észrevették a kilenc poroszkáló mudinkat, és FELISMERTÉK! a fajtát (nekik maguknak erdélyi kopójuk van – szimpatikus vonás). Azt is bevallották, hogy ennyit még soha nem láttak, és nem is hitték, hogy ilyen sokféle színben létezik. Na ja, volt ott kérem fekete, fakó, cifra, hamvas és barna is.

Mintegy kétórás sétával értünk el a várromhoz, amit először egy festői sziklaoromról pillanthattunk meg. Itt tapasztalhattuk, hogy a mudi kiváló hegy-, sőt sziklamászó kutya, és látszólag a tériszony sem kínozza, nem úgy, mint jópárunkat. Maga a várrom nagy meglepetésemre szinte egy völgy alján fekszik, Várkonyi mester filmjében ez egyáltalán nem tűnt fel. Mint ahogyan az sem, hogy a falak csak kívülről vannak sziklából, belül csinos szocreál betonból készültek. De hát nem kell fanyalogni, mert a film még ma is élvezhető (bár lenne még több ilyen pazar történelmi filmünk a daliás időkről!), a romok pedig látványosak így is. Mire eddig jutottunk, az egész csapat, de különösen a kutyák, elképesztően sárosak voltak már – kiderült, hogy a világos színű mudik ilyenkor abszolút előnyben vannak, már ha dagonyázó vadmalacokra való minél nagyobb hasonlatosság a cél!

A vártól hazafelé vettük az irányt, valamivel később egy számos egyedből álló hollócsapatban (!) gyönyörködhattunk, melyek egy erdő felett köröztek. A holló manapság örvendetesen szaporodik Magyarországon. A kirándulás vége felé még némi esőben is volt részünk, azonban a legvidámabb esemény is ekkor következett be. Nem említettem, hogy a táj elég kihalt volt, csak néha láttunk egy-egy turistát addig. Egyszer csak velünk szemben a mezőn felbukkant egy hölgy egy fekete kutyával. Ahogy közelebb értek, a szemüveg nélkül is látók felkiáltottak „Az ott egy mudi!”. Ez aztán a véletlen! Meglepetésünk azonban csekélység lehetett a hölgyéhez képest, aki kijött egy kis sétára a mudijával, és szembetalálkozott kilenc másik mudival...

Most már tényleg csak az volt hátra, hogy leereszkedjünk a reggel még oly meredek lejtőn, majd pedig a búcsúzkodás után szinte jóvátehetetlen károkat okozunk autóink kárpitjában a vidáman bezsúfolódó mudik szőréről csöpögő sárral. Többek egybehangzó állítása szerint otthon hosszabb-rövidebb mérlegelés után bizony a zuhany következett. Remélem, derék mudibarátaink és barátnőink ezt nem úgy élték meg, mint az ember gyermekkorában a kirándulások utáni csutakolást. Habár, legalábbis az én kutyám azóta sem arról híres, hogy elszontyolodna a „Kirándulni megyünk” közlés hallatán...

Dr. Pongrácz Péter

TERELŐVERSENY FELHÍVÁS

2003. szeptember 6-án terelőversenyt rendezünk Kunszentmiklóson, a Tömpöri majorban

A pályát a sok éves tapasztalattal rendelkező Rusznyák József álmodta meg. Miután több alkalommal indult az amatőr terelőversenyeken két mudijával, Báróval és Árnikával, mindennapi munkájából azokat az elemeket emelte ki, amelyek alkalmasak versenyfeladatnak is, és jól tükrözhetik a terelőkutyák napi munkáját is. Így a feladatok között szerepel a karámból való ki- és beterelés, a nyáj megállítása és elindítása, szűkítők és egyebek. Kb. 100-120 birkát kell terelni a *Profi osztály*ban indulóknak.

De a kezdők se szomorkodjanak! Lesz *Kezdő osztály* is, kezdő kutyáknak alkalmas kisebb pályával és egyszerűbb feladatokkal. Itt 40-50 birkát kell majd mozgatni, megállítani és elindítani.

Akinek a kutyája pedig még sosem látott jószágot, annak lehetősége van a nevezési díj fejében kipróbálni kedvence tehetségét. A helyi juhászok hozzáértő segítségével akár még terelhet is.

Rendezvényünket a Szentmiklósi Napok keretén belül tartjuk, így kíváncsiskodók, kirándulók a városban kirakodó vásárt, és más rendezvényt is megtekinthetnek. Rendezvényünket támogatja a Kunszentmiklósi Önkormányzat (Bódi Szabolcs polgármester), valamint a kunszentmiklósi Egyetértés TSZ.

A versenyzőknek reggel egy kávét, délben egy tál melegételt és egy italt is kínálunk.

A Profi osztály fődíja: Egy nagyon szép, rézgamós pásztorbot

(felajánló: Kunszentmiklósi Önkormányzat)

II. díj: Egy nagyon szép, csacsi nyakába való rézcsengő

(felajánló: Kunszentmiklósi Önkormányzat)

A Kezdő osztály fődíja: Egy nagyon szép, fémveretes bőr tarsoly

(felajánló: Tóth Péter, Tóthné Kovács Noémi és Dr. Pongrácz Péter)

A pályarajzot, a nevezési feltételeket a nevezési lappal együtt minden érdeklődőnek június hónapban eljuttatjuk.

Mindenkit szeretettel látunk, akár csak nézőnek is!

FDMK Vezetőség

2003. május 3-án, az MKSZ Országos Terrier Klub által rendezett CAC-Klubkiállításon Sacaházi Hűség cifra szuka Bébi BIS II. helyezést ért el, Szürkevillám Harmat fekete szuka pedig Magyar fajta BIS, BOG, BIS III. helyezett lett. Gratulálunk!

REJTVÉNY!

Ha úgy érzi, felismerte a képen látható kutyát, kérjük, megfejtését juttassa el hozzánk! (Segítségképpen annyit elárulunk, hogy fekete.)

Levélben: Timár-Geng Katalin
Budapest 1194 Vásár tér 7.
Telefonon: 06-30-487-1505
E-mailen: tgkati@freemail.hu

A megfejtéseket 2003. június 30-ig várjuk. A helyes megfejtők között (reméljük, több ilyen is lesz ☺) *Jan Fennell: Kutyapszichológia* című könyvét sorsoljuk ki.

Az FDMK 2003. évi programjai:

június 9.	CAC-Klubkiállítás	Budapest, Strázsa KKI
június 22.	terelő kirándulás	Kunszentmiklós
szeptember 6	terelőverseny és tenyészszemle	Kunszentmiklós
szeptember 20.	főtenyészszemle és engedelmes verseny	Budapest, Strázsa KKI
október 11.	klubnap	Budapest, Strázsa KKI
november 8.	klubnap	Budapest, Strázsa KKI
december ?. (az időpont egyeztetés alatt)	évváró klubvacsora	Budapest

A MEOE 2003. évi CAC és CACIB kiállításai:

június. 7.	Miskolc CAC	augusztus 16-17.	Nyíregyháza CACIB
június 8.	Nagyvázsony CAC	szeptember 7.	Kiskunhalas CAC
június 14-15.	Pápa CACIB	szeptember 13-14.	Kecskemét CACIB
június 22.	Mátészalka CAC	szeptember 28.	Kalocsa CAC
július 20.	Győr CAC	október 11-12.	Budapest CACIB
augusztus 3.	Szeged CAC	november ?.	Budapest Derby
augusztus 10.	Esztergom CAC	december ?.	Budapest Champion

HASZNOS INFORMÁCIÓK

A MEOE Fényes Dezső Mudi Klub levélcíme: 1238 Bp. Török u. 58.
Internetes honlap: www.extra.hu/mudik

Klubnapjainkat minden hónap második szombatján 15 órától tartjuk a Strázsa kutyaiskolában (nyáron a klubnapok szünetelnek).

A Klub tetoválómesterei:

Balázs Zsófia
1238 Bp. Török u. 58.
Tel: 06-30-567-1979

Mészáros Krisztina
9434 Fertőújlak, Petőfi u. 20.
Tel: 06-99-370-266

Szűcs József
2162 Órbottyán, Petőfi u. 171.
Tel: 06-30-981-7152

Figyelem!

2002. júliusától a mudi a MEOE összes rendezvényeire díjmentesen nevezhető!

Következő számunkból:

Szingenetika „felsőfokon”
Klubkiállítás-beszámoló
Eddigi tapasztalatok a Viselkedési tesztől
Az első terelőversenyünkön történt...

A Mudi Krónika hirdetési díjai:

Fedezőkan, kennelhirdetés:
klubtagoknak ingyenes

Egész oldal: 2000 Ft

Fél oldal: 1000 Ft

Negyed oldal: 500 Ft

*Hirdetésével Klubunkat
támogatja.*

Kérjük a tisztelt klubtagokat, hogy amennyiben a Mudi Krónika terjesztésével kapcsolatban bármilyen problémájuk merülne fel, forduljanak Matyóka Katalinhoz. Telefon: 06-28-369-757

Kiadja a MEOE Fényes Dezső Mudi Klub

Szerkesztő: Balázs Zsófia

Tördelés: Dr. Pongrácz Péter, Timár-Geng Katalin

Készült saját kiadásban, kizárólag belső használatra.
Észrevételeket, fényképeket, írásokat a szerkesztőség címére várunk:

1238 Bp. Török u. 58.

e-mail: mudik@extra.hu

HIRDETÉSEK

Fedezőkanok:**HCH Berény-Gyöngye Nándi Délceg****hamvas** kan

STP-vel, FDB „E”-vel rendelkezik.

Örökít: fakó, fekete, hamvas.

Tulajdonos: Balázs Zsófia

1238 Bp. Török u. 58. Tel: 06-30-567-1979

Berény-Gyöngye Óhaj Igric**fakó** kan

5×CAC

Örökít: fakó, fekete.

Tulajdonos: Balázs Zsófia

1238 Bp. Török u. 58. Tel: 06-30-567-1979

HCH Csodabogár Nábob „Ügyes”**fekete** kan

STP-vel, FDB „N”-nel rendelkezik.

Örökít: barna, fekete.

Tulajdonos: Bognár Ildikó

1156 Bp. Páskomliget u. 23. fsz. 3.

Tel: 06-1-410-4877 (este), 06-30-261-9015

Guba**hamvas** kan

„B” törzskönyves, 3×Res.CAC, 6×CAC, CACIB, HFGY, STP-vel, FDB „E”-vel rendelkezik.

Örökít: barna, fakó, fekete, hamvas.

Tulajdonos: Timár-Geng Katalin

és Dr. Pongrácz Péter

1194 Bp. Vásár tér 7.

Tel: 06-1-280-3718, 06-30-487-1505

Sacaházi Bajnok**cifra** kan

3×CAC, STP-vel, FDB „M”-mel rendelkezik.

Örökít: cifra, fehér, fekete.

Tulajdonos: Lakatos Edina

1029 Bp. Töhötöm vezér u. 17.

Tel: 06-1-397-0167

HJCH HCH Sacaházi Cimbora**fekete** kan

3×Klubgy, HDGY, BIS, 4×CAC, 2×HFGY

Tulajdonos: Wetzel Lászlóné

1029 Bp. Kökény u. 13.

Tel: 06-20-914-5243

Sacaházi Duhaj**fehér** kan

2×HPJ, 2×Res.CAC

Tulajdonos: Babics Egon

1037 Bp. Pirkadat u. 32.

Tel: 06-20-943-8310

Szürkevillám Guba**barna-cifra** kan

Tenyészhető.

Örökít: barna, cifra, fekete.

Tulajdonos: Vallus Gábor

1182 Bp. Nagyszeben u. 22.

Tel: 06-1-290-7739

Tímár-Szépe Fickó**fekete** kan

Tenyészhető.

Tulajdonos: Péter Judit és Mester András

1239 Bp. Rianás u. 8/b.

Tel: 06-1-287-1947 (este), 06-20-516-4475

Tenyészetek:**CSUDAÜGYES** mudi kennelSzínek: **barna, fakó, fekete.**

Tulajdonos: Bognár Ildikó

1156 Bp. Páskomliget u. 23. fsz. 3.

Tel: 06-1-410-4877 (este), 06-30-261-9015

KÓCSAGVÁRI mudi kennelSzínek: **barna, fakó, fekete.**

Tulajdonos: Fertő-Hanság Nemzeti Park

9435 Sarród, Rév-Kócsagvár Pf. 4.

Tel: 06-99-537-620

PÁSZTOR-VIRTUS mudi kennelSzínek: **barna, fakó, fehér, fekete.**

Tulajdonos: Szűcs József

2162 Órbottyán, Petőfi S. u. 171.

Tel: 06-30-981-7152

SACAHÁZI mudi kennelSzínek: **cifra, fakó, fehér, fekete.**

Tulajdonos: Lakatos Edina

1029 Bp. Töhötöm vezér u. 17.

Tel: 06-1-397-0167

SZÜRKEVILLÁM mudi kennelSzínek: **cifra, fakó, fekete, hamvas.**

Tulajdonos: Balázs Zsófia

1238 Bp. Török u. 58.

Tel: 06-30-567-1979

TÖBBSINCS mudi kennelSzínek: **fakó, fehér, fekete.**

Tulajdonos: Matyóka Katalin

2162 Órbottyán, József Attila u. 53.

Tel: 06-28-369-757